

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 257/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného RPK law firm s. r. o., Suché mýto 1, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6CdoPr/5/2024 z 26. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6CdoPr/5/2024 z 26. septembra 2024. Navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Žiada o priznanie finančného zadost'učinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako bývalý zamestnanec žalobou z 26. januára 2016 na Okresnom súde Nitra domáhal voči zamestnávateľovi zaplatenia náhrady mzdy a cestovných náhrad. Žalovaná strana predložila do konania dokumenty podpísané podľa jej tvrdenia sťažovateľom, ktoré mali preukazovať, že mu predmetné nároky vyplatila a sťažovateľ ich prevzal. Sťažovateľ uviedol, že podpisy na dokumentoch, ktoré majú preukazovať vyplatenie uplatnených nárokov, nie sú jeho vlastnoručné podpisy. Po nariadení znaleckého dokazovania bol záver znaleckého posudku taký, že podpis nesie viac znakov pravosti podpisu ako nie. Okrem toho bol v konaní vypočutý svedok, ktorý potvrdil, že záloha bola sťažovateľovi vyplatená, pričom mu

ju osobne vyplácal. Sťažovateľ si mal peniaze prerátať a priamo pred ním podpísať výdavkový pokladničný doklad.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 12Cpr/1/2016-256 z 9. septembra 2019 vo výroku I žalobu zamietol.

4. Po podaní odvolania Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 5CoPr/5/2019-311 z 30. apríla 2020 (ďalej len „zrušujúce uznesenie“) napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec súdu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Na základe pokynu odvolacieho súdu v zrušujúcom uznesení okresný súd doplnil dokazovanie kontrolným znaleckým posudkom, podľa ktorého cestovné príkazy a príjmový pokladničný doklad z 29. mája 2015 sú opatrené pravými vlastnoručnými podpismi sťažovateľa.

6. Ďalší znalecký posudok bol vypracovaný Kriministickým a expertíznym ústavom Policajného zboru a vyplýva z neho, že sporné podpisy vyhotovil sťažovateľ, pričom iné skutočnosti neboli zistené. Znalkyňa tiež uviedla, že neboli zistené znaky falšovania, išlo sa o spontánne prejavy; ak by si všimla niečo podozrivé, oslovila by kolegov z oddelenia kriministického skúmania dokumentov, ktoré sa zaoberá technickým falšovaním. Takáto potreba však nevyvstala.

7. Okresný súd rozsudkom č. k. 12Cpr/1/2016-616 z 10. augusta 2022 zamietol žalobu sťažovateľa. Vecne predmetný rozsudok dôvodil tak, že proti tvrdeniam sťažovateľa o nevyplatení sporných mzdových nárokov a cestovných náhrad žalovaná produkovala dôkazy svedčiace o opaku. Podľa okresného súdu sťažovateľ v konaní nepreukázal tvrdenie, že podpis na uvedených dokladoch nebol jeho, o čom malo svedčiť vykonané znalecké dokazovanie.

8. Odvolací súd na odvolanie sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 5CoPr/9/2022 z 29. novembra 2023 potvrdil prvoinštančný rozsudok ako vecne správny a žalovanej priznal voči sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Krajský súd vykonané dokazovanie posúdil ako dostatočné pre rozhodnutie vo veci, keď v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že, čo sa týka overenia podpisu sťažovateľa, boli v spore zrealizované tri znalecké posudky s totožným, pre sťažovateľa negatívnym výsledkom. K požiadavke doplniť znalecké dokazovanie znaleckým posudkom vypracovaným znalcom z odvetvia Kriministického skúmania dokumentov na účel preskúmania technického falšovania sporných listinných dôkazov predložených žalovanou, ktoré mal podpísať sťažovateľ, uviedol, že táto požiadavka nie je dôvodná, a to najmä s poukazom na časť výpovede znalkyne a zároveň aj zamestnankyne Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru pred súdom prvej inštancie, z ktorej vyplýva záver, že táto znalkyňa nezistila žiadne znaky falšovania.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu z 29. novembra 2023 sťažovateľ podal dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Napadnuté uznesenie dovolacieho súdu sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnené a ústavne neudržateľné.

11. Podľa názoru sťažovateľa sa najvyšší súd v rámci dovolacieho konania riadne nevysporiadal s jeho námietkou týkajúcou sa potreby doplniť znalecké dokazovanie a pokračoval v tom, ako k predmetnej veci pristúpili súdy nižších inštancií, teda zaujal prísne formalistický prístup, pričom námietku, opakovane vznesenú sťažovateľom počas celého konania, vnímal výlučne v rozsahu toho, že ak boli vypracované v konaní tri znalecké posudky, žiadny ďalší (aj keď z iného odvetvia), ktorým sa preukazuje technické falšovanie listinných dôkazov, nie je potrebný.

12. Sťažovateľ namieta postup znalca a závery kontrolného znaleckého posudku. Uvádza, že nedisponoval originálmi sporných listín predložených žalovanou, nemohol si tak ani dať vyhotoviť od znalca z odvetvia kriminalistického skúmania dokumentov takýto znalecký posudok ako súkromný znalecký posudok, keďže nebol ako účastník konania s ochranou slabšej strany poučený súdom, že ak on sám nemôže tieto listiny zo súdneho spisu získať, môže si ich vyžiadať sám ním vybraný znalec.

13. Sťažovateľ zastáva názor, že nevyhovenie jeho návrhu na doplnenie dokazovania predstavuje nesprávny procesný postup, ktorým mu súd znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

15. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

16. Ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

17. Sťažovateľ namietané porušenie označených práv odôvodňuje tým, že najvyšší súd napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil a považuje za neakceptovateľný jeho záver, že v konaní nebolo potrebné doplniť znalecké dokazovanie v súlade s návrhom sťažovateľa.

18. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti preskúmal napadnuté uznesenie, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa a zistil, že sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 431 ods. 1 CSP, ktorý vymedzil vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

19. V súvislosti s namietanou vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorom najvyšší súd uviedol, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov

alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017).

20. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, že ide o spor s ochranou slabšej strany, dovolací súd doplnil, že aj napriek tomu, že v sporoch s ochranou slabšej strany môže súd aj bez návrhu zaobstarať a vykonať aj taký dôkaz, ktorý slabšia strana nenavrholala, neznamená to zároveň povinnosť súdu vykonať každý do úvahy prichádzajúci dôkaz, pretože stále platí, že súd rozhoduje, ktorý z dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP) a či ide o taký dôkaz, ktorého vykonanie je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. V okolnostiach posudzovanej veci dovolací súd dospel k záveru, že postačovalo už vykonané dokazovanie (niekoľkými znaleckými posudkami, výsluchom svedka) na rozhodnutie vo veci samej a nebolo potrebné vykonávať/obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky. V tomto smere rozhodnutia nižších súdov boli dostatočne a logicky zdôvodnené.

21. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolacie námietky sťažovateľa po materiálnej stránke smerujú k spochybneniu procesu hodnotenia dôkazov v konaní a správnosti záverov, ku ktorým dospeli nižšie súdy. Najvyšší súd poukázal na to, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení súdov prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil, preto dovolanie podľa § 447 písm. c) CSP odmietol z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

22. Z obsahu napadnutého uznesenia dovolacieho súdu možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu, t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolaním sťažovateľa, pričom závery, ku ktorým dospel, podrobne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil a podporil aktuálnou judikatúrou súdnych autorít.

23. Ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky dovolacie námietky, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o dovolaní podstatný význam. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasni skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto

aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (podobne II. ÚS 114/2021 a tam citovaná judikatúra).

24. Právne závery, ktoré viedli najvyšší súd v konečnom dôsledku k odmietnutiu dovolania sťažovateľa, majú podľa názoru ústavného súdu oporu v aplikovaných ustanoveniach Civilného sporového poriadku uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov, ústavný súd považuje za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, preto podľa názoru ústavného súdu nemohol neprípustným spôsobom zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

25. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

26. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu